

Situația copiilor în sistemul de servicii sociale din raionul Sîngerei, 2019-2021

Buletin informativ

INTRODUCERE

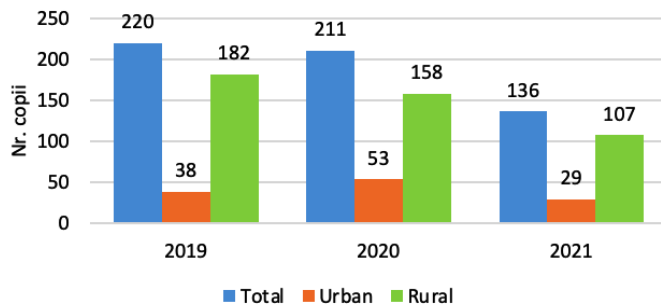
Acest buletin informativ prezintă o analiză succintă a situației copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din raionul Sîngerei în perioada 2019-2021, progresele înregistrate și acțiunile întreprinse sau care urmează a fi întreprinse la nivel raional pentru o mai bună abordare a necesităților copiilor, reducerea vulnerabilității acestora în fața diferitelor forme de risc social și îmbunătățirea calității vieții lor.

În analiză s-au folosit datele colectate de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei din raionul Sîngerei pe parcursul celor trei ani.

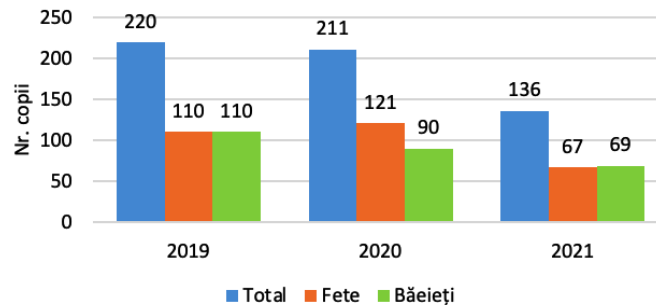
I. Copii aflați în situație de risc

Profilul copiilor aflați în situație de risc

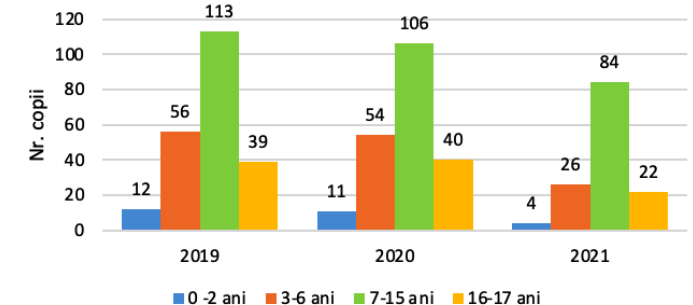
Numărul copiilor în situație de risc, pe medii de reședință, 2019-2021

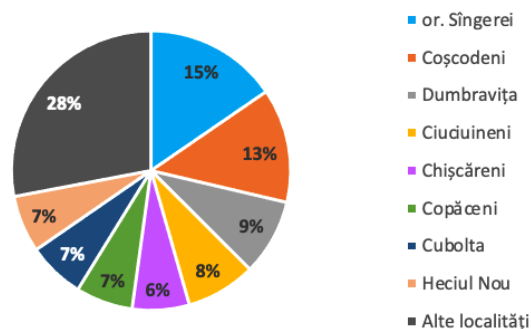
Numărul copiilor în situație de risc, pe sexe, 2019-2021

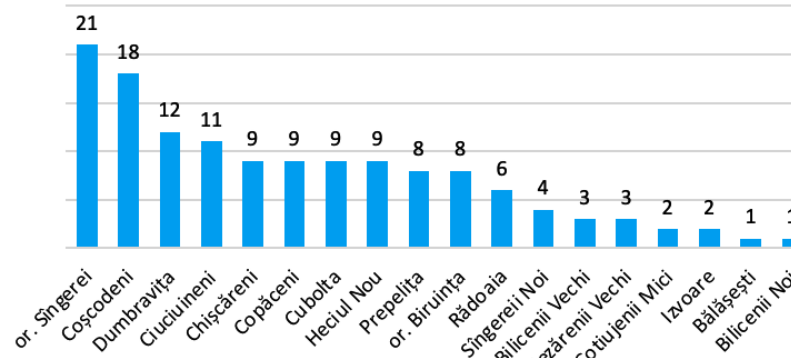
Numărul copiilor în situație de risc, pe grupe de vârstă, 2019-2021

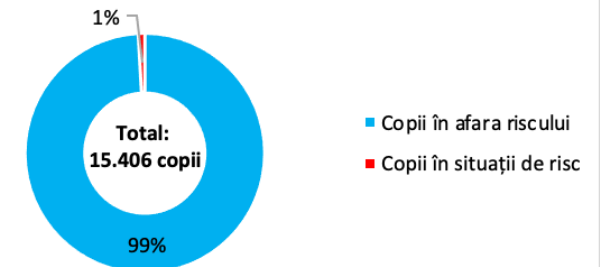
Ponderele copiilor în situație de risc în anul 2021, pe localități

Numărul copiilor în situații de risc în anul 2021, pe localități

Ponderele copiilor în situație de risc în total copii din raion în anul 2021 (%)

CONSTATĂRI:

La sfârșitul anului 2021, în evidența Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei erau 136 copii aflați în situație de risc sau circa 1% din totalul copiilor din raion. Evoluția numărului de copii aflați în situație de risc pe parcursul celor trei ani analizați a fost în descreștere progresivă, cu 4,1% în 2020 față de 2019, urmată de o descreștere de 35,5% în anul următor. Aceasta poate fi explicată prin efectele restricțiilor impuse în pandemia de COVID-19 care au diminuat adresabilitatea și sesizările populației privind cazurile de copii în situație de risc, dar și influențat funcționalitatea Direcției și echipelor multidisciplinare (EMD).

Copiii din grupa de vârstă 7-15 ani și copiii ce trăiesc în mediul rural au prezentat cel mai mare grad de vulnerabilitate la risc. Nu s-au constatat discrepanțe semnificative între fete și băieți.

În 2021, localitățile cu cel mai mare număr de copii aflați în situație de risc au fost: or. Sîngerei, Coșcodeni, Dumbrăvița și Ciuciuleni, caracterizate printr-o concentrație mai mare a familiilor sărace, cu posibilități reduse de obținere a veniturilor.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Acorduri de colaborare semnate pe parcursul anului 2020-2021 cu organizațiile CERI și CCF Moldova referitoare la: implementarea programelor de dezvoltare și consolidare a familiei; dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru copii aflați în situație de risc și pentru consolidarea abilităților parentale.

Perspective:

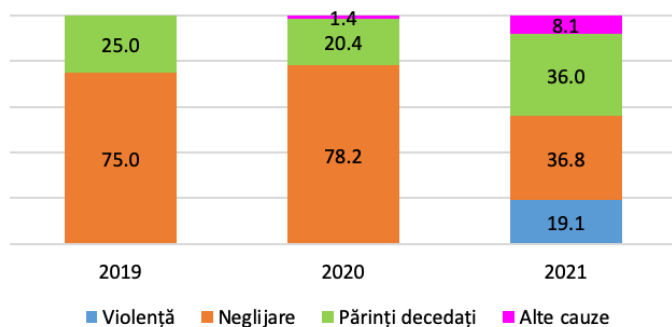
1. Grupuri de suport pentru adolescenți, în parteneriat cu Centrele de sănătate prietenoase tinerilor, pentru prevenirea comportamentului deviant, dezvoltarea abilităților de viață independente, educație sexuală, promovarea modului sănătos de viață.

2. Sesiuni de instruire cu membrii EMD referitoare la prevenirea riscului, în special în baza HG nr.143/2018.

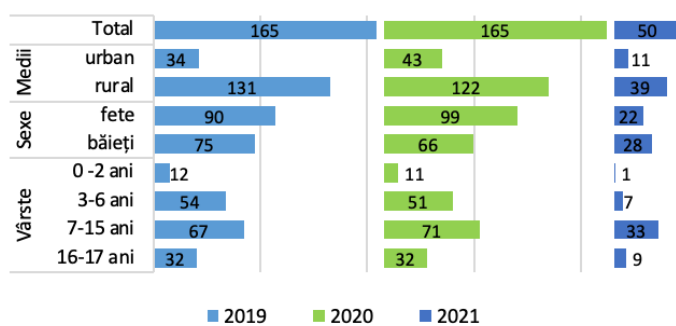
3. Activități cu asistenții sociali comunitari pentru îmbunătățirea evidenței copiilor aflați în situație de risc și comunicării cu EMD în scopul eficientizării procesului de luare a deciziilor referitor la măsurile de protecție ce necesită a fi acordate, dezvoltarea/diversificarea serviciilor sociale și programelor locale care să răspundă necesităților acestui grup de copii.

Principalele cauze ale aflării copilului în situație de risc

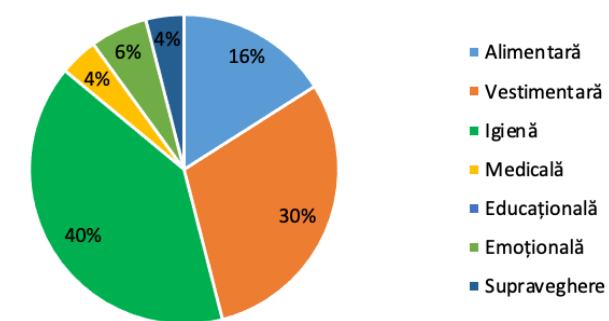
Ponderea copiilor în situație de risc, în funcție de cauzele riscului, 2019-2021 (%)

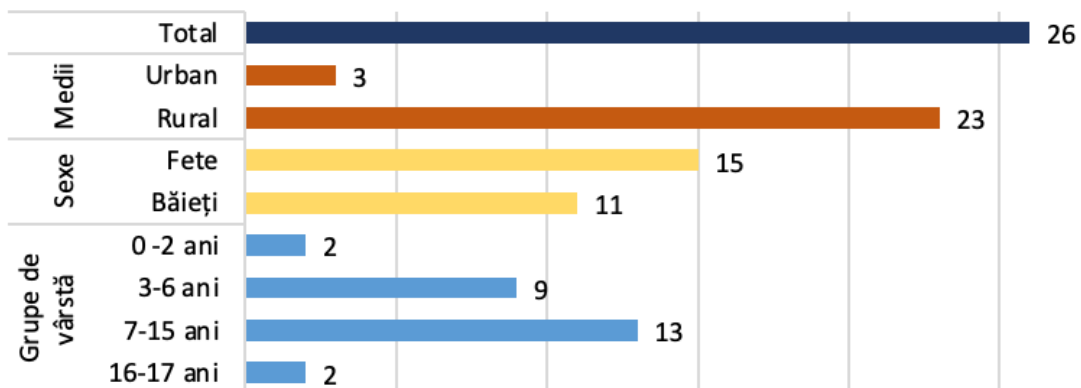
Numărul copiilor victime ale neglijării, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

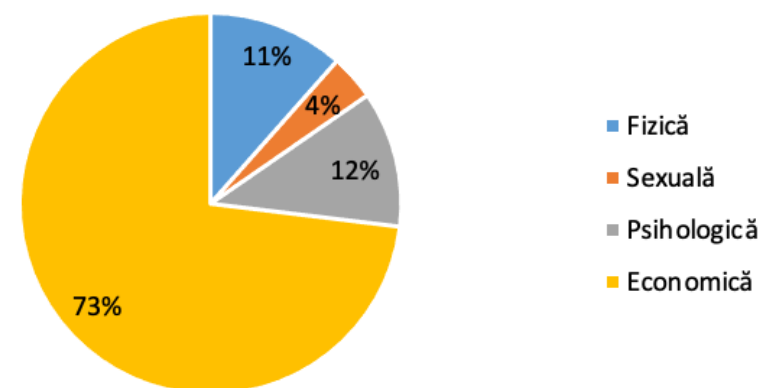
Ponderea copiilor victime ale neglijării în anul 2021, pe tipuri de neglijare (%)

Numărul copiilor victime ale violenței în anul 2021, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă

Ponderea copiilor victime ale violenței în anul 2021, pe tipuri de violență (%)

CONSTATĂRI:

Neglijarea a fost principala cauză a aflării copiilor în situație de risc în toți cei trei ani analizați (63% în medie). Cei mai neglijați copii au fost fetele, copiii din mediul rural și copiii din grupa de vârstă 7-15 ani. În anul 2021, a prevalat neglijarea igienei (40%), neglijarea vestimentară (30%) și neglijarea alimentară (16%).

Pandemia de COVID 19 a avut drept rezultat creșterea în anul 2021 a ponderii copiilor cu părinții decedați cu 15,6 puncte procentuale față de anul 2020, constituind 36% din totalul copiilor aflați în situație de risc în raion.

Spre deosebire de anii precedenți, în anul 2021 a fost înregistrată o ascendență a violenței, punând aproximativ 1 din 5 copii în situație de risc. Incidența violenței asupra copiilor din mediul rural a fost de 7,6 ori mai mare comparativ cu cea înregistrată în rândul copiilor din mediul urban.

Fetele și copiii în vârstă de 7-15 ani au fost cei mai expuși riscului de violență, unii dintre ei fiind și victime ale acesteia. Violența economică a fost predominantă, cu o pondere de 73% în total cazuri, fiind urmată la mare distanță de cea psihologică și fizică.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Acorduri de colaborare semnate cu Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) privind acordarea serviciilor de tip Barnahus copiilor victime/martori ai infracțiunilor, copiilor supuși violenței, neglijării, exploatării și traficului (2021).
2. Ședințe ale Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate privind problema numărului mare de copii cu părinți decedați în urma COVID-19 și necesitatea identificării de soluții de protecție de tip familial (2021).
3. Instruiri pentru părinți/îngrijitori în cadrul Programului de educație parentală CONECT implementat de CNPAC pentru dezvoltarea abilităților de comunicare cu preadolescenții și adolescenții și pentru a face față provocărilor apărute (ianuarie – mai 2021).

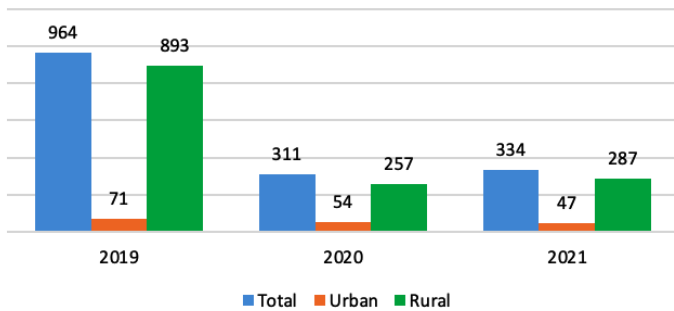
Perspective:

1. Continuarea activităților de prevenire a intrării copiilor în situație de risc prin implicarea copiilor și părinților/îngrijitorilor în programe de educație parentală și suport acordate de către Serviciul de Asistență Psiho-Pedagogică (SAPP); identificarea de prestatori noi în acest domeniu.
2. Sesiuni de instruire cu membrii EMD referitoare la prevenirea riscului, în special în baza HG nr.143/2018.

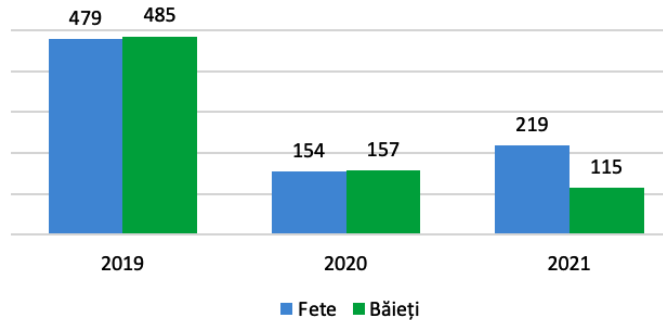
II. Copii separați de părinți

Profilul copiilor separați de părinți

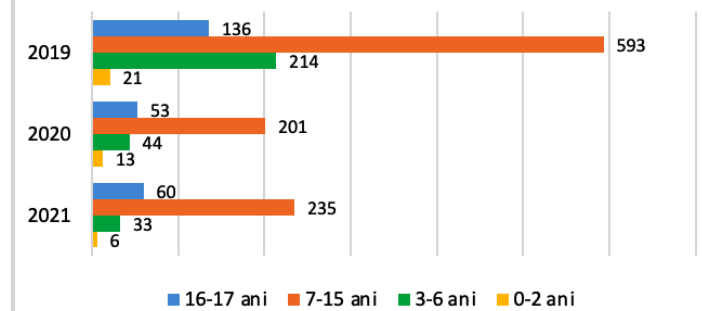
Numărul copiilor separați de părinți, pe medii de reședință, 2019-2021

Numărul copiilor separați de părinți, pe sexe, 2019-2021

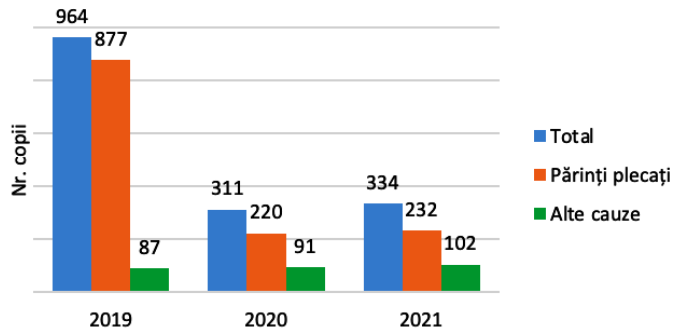

Numărul copiilor separați de părinți, pe grupe de vârstă, 2019-2021

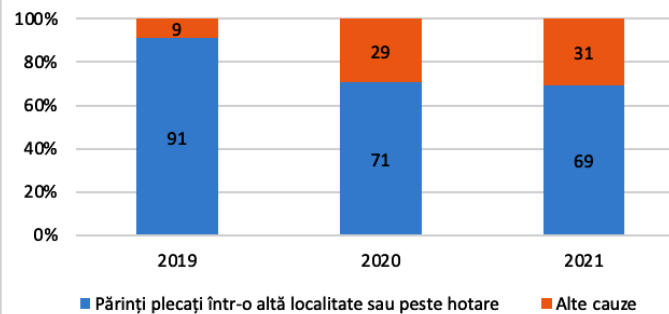

Cauzele separării copiilor de părinți

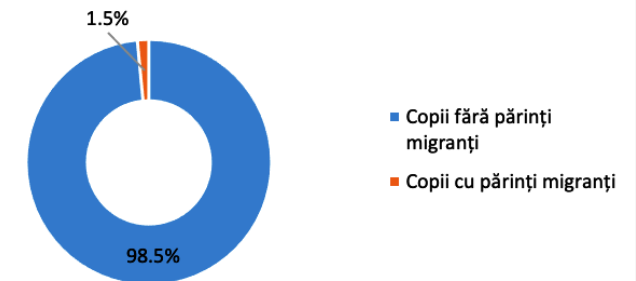
Numărul copiilor separați de părinți, pe cauze, 2019-2021

Ponderea copiilor separați de părinți, pe cauze, 2019-2021 (%)

Ponderea copiilor cu părinți migranți în total copii din raion în anul 2021 (%)

CONSTATĂRI:

Numărul copiilor separați de părinți la sfârșitul anului 2021 a fost de 334 copii, în descreștere cu 7,4% față de anul precedent și cu 65,4% față de anul 2019. Această scădere a fost cauzată de pandemia de COVID-19, care a făcut ca părinții migranți să revină temporar acasă, iar alții să nu mai migreze. Se preconizează ca, odată cu ridicarea restricțiilor în 2022, fluxurile migraționale să fie treptat reluate, iar numărul copiilor separați să crească progresiv.

În perioada analizată, cei mai mulți copii separați au provenit din mediul rural. Riscul separării de părinți crește odată cu înaintarea în vârstă a copilului și sporirea autonomiei personale a acestuia. Astfel, deși în scădere față de anii precedenți, grupul de copii în vârstă de 7-15 ani a continuat să predomine în 2021 - 235 copii (sau 70,4% din total). În același an, fetele separate de părinți au fost de aproximativ două ori mai multe decât băieții.

Migrația internă și externă a părinților a fost principala cauză a separării copiilor. Copiii cu părinți migranți au constituit în anul 2021 circa 70% din totalul copiilor separați, în diminuare față de anul 2019 cu 22 puncte procentuale datorită efectelor pandemiei de COVID-19 asupra migrației părinților, așa cum s-a menționat mai sus. Copiii cu părinți migranți au constituit 1,5% din totalul copiilor din raion.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Instruiri pe parcursul anilor 2020 și 2021 ale actorilor comunitari despre acțiunile ce trebuie întreprinse în cazul migrației părinților, în conformitate cu noile prevederi privind custodia din Legea 140/2013.

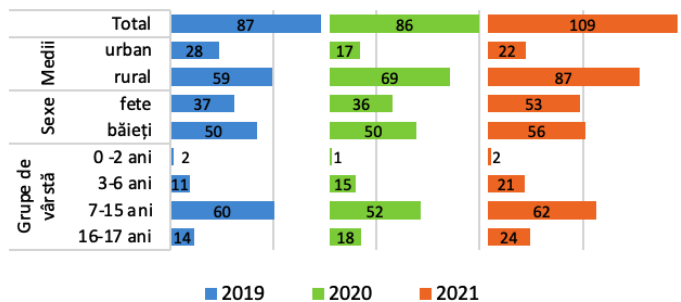
Perspective:

1. Continuarea activităților de informare a părinților asupra impactului migrației asupra copilului.
2. Ședințe cu primarii în calitate de Autorități Tutelare Locale pentru sensibilizarea acestora asupra necesității instituirii custodiei și îmbunătățirii evidenței.
3. Ședințe cu directorii instituțiilor de învățământ privind informarea și sensibilizarea acestora în ce privește copiii cu părinți migranți și necesitatea îmbunătățirii comunicării cu asistenții sociali comunitari.
4. Elaborarea și implementarea de programe de prevenire a separării copiilor de părinți în conformitate cu prevederile HG nr. 143/2018.
5. Semnarea unui Acord cu Asociația Obștească „CASMED” referitor la acordarea suportului familiilor în care sunt plasați copii lipsiți de ocrotire părintească și familiilor cu copii cu dizabilități (până la sfârșitul anului 2022).

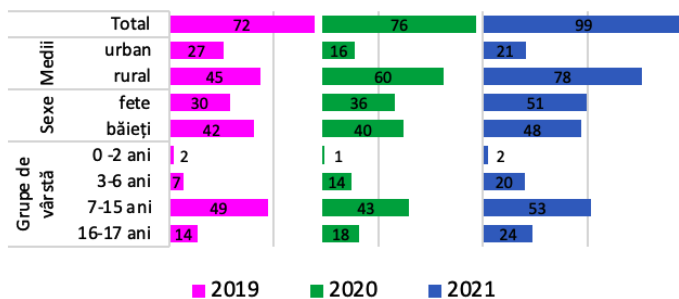
III. Copii în servicii alternative de plasament de tip familial și de tip rezidențial

Profilul copiilor în servicii de plasament planificat

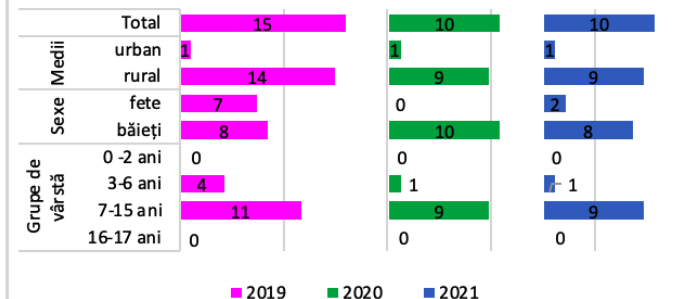
Numărul copiilor în plasament planificat, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

Numărul de copii în plasament familial, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

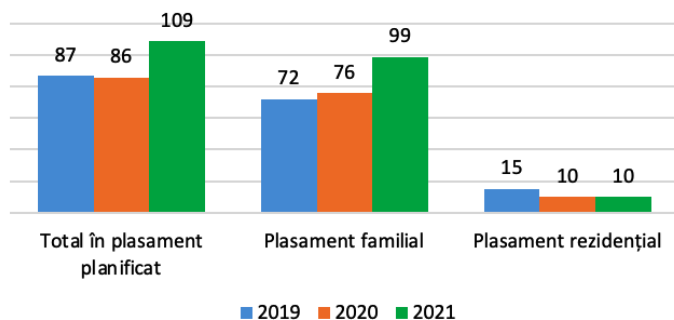

Numărul de copii în plasament rezidențial, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

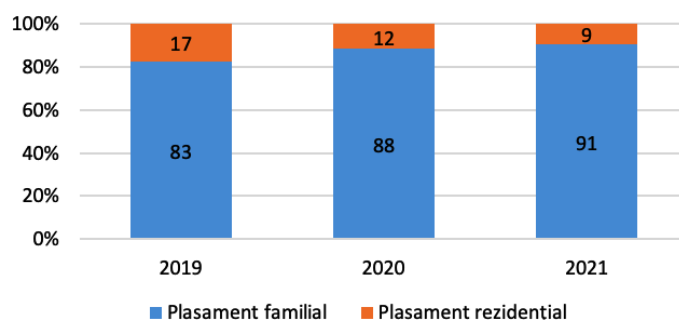

Tipuri de plasament planificat

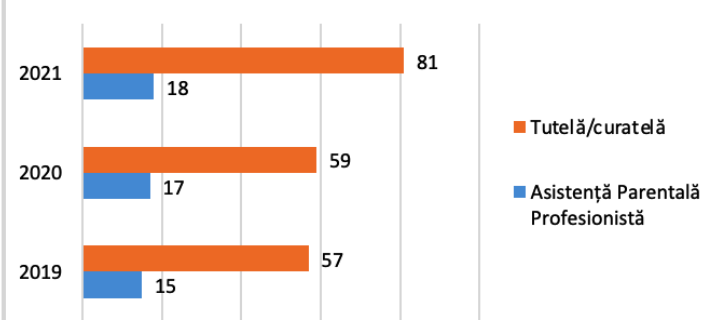
Numărul copiilor în plasament planificat, pe tipuri de plasament, 2019-2021

Ponderea copiilor în plasament planificat, pe tipuri de plasament, 2019-2021 (%)

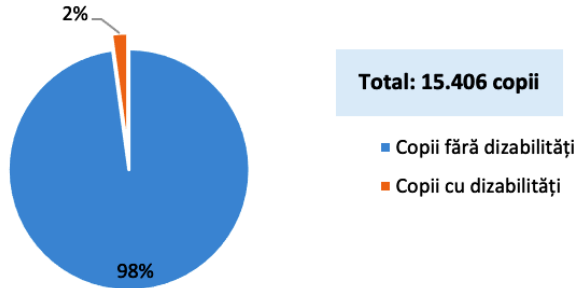
Numărul copiilor în plasament familial, pe tipuri de servicii, 2019-2021

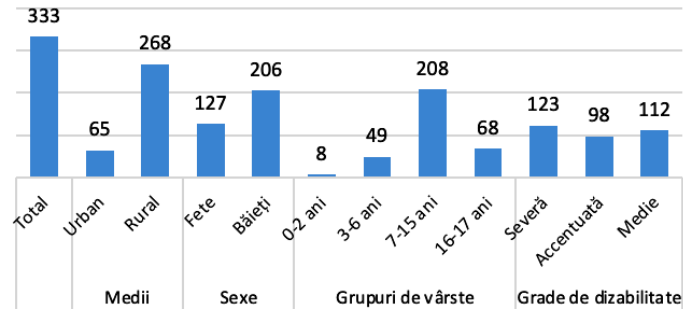
IV. Copii cu dizabilități

Profilul copiilor cu dizabilități

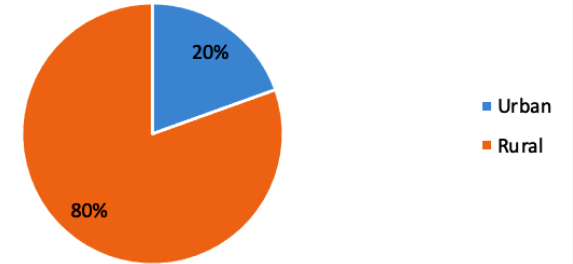
Ponderea copiilor cu dizabilități în total copii din raion în anul 2021 (%)

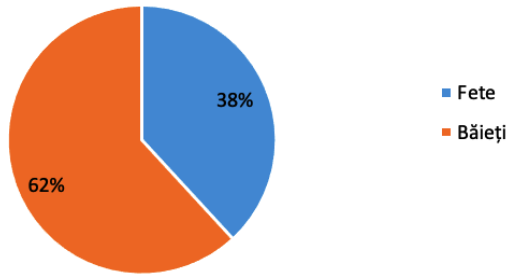
Numărul copiilor cu dizabilități în 2021, pe medii de reședință, sexe, grupe de vârstă și grade de dizabilitate

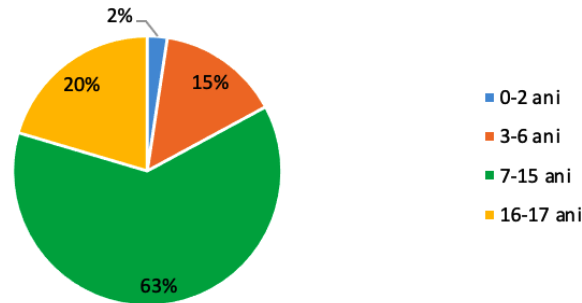
Ponderea copiilor cu dizabilități în anul 2021, pe medii de reședință (%)

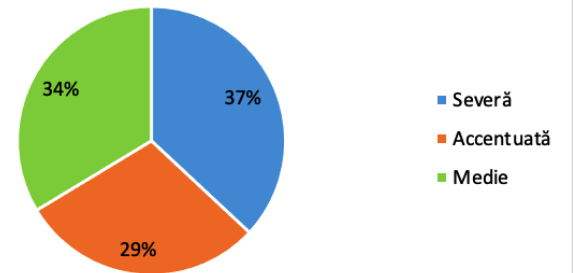
Ponderea copiilor cu dizabilități în anul 2021, pe sexe (%)

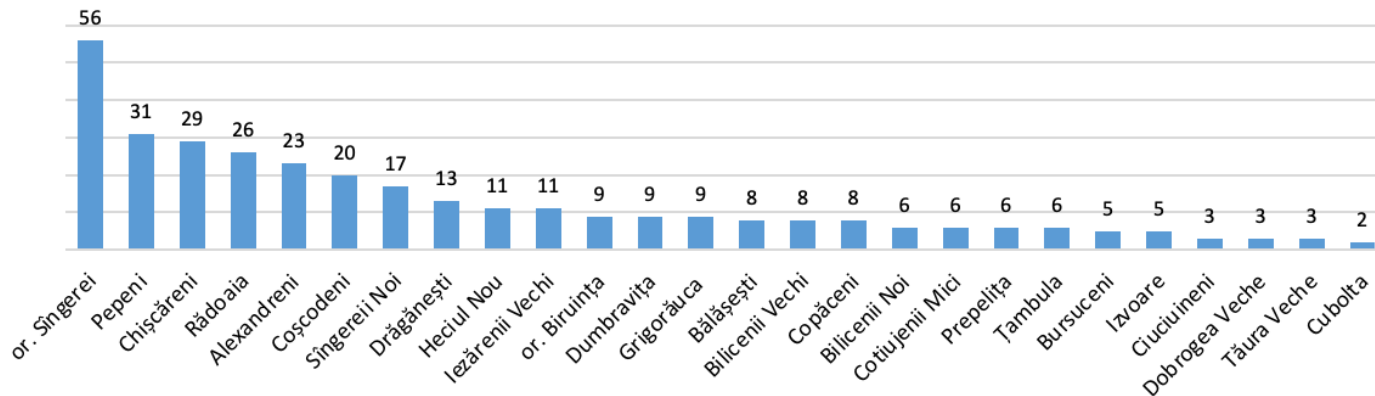
Ponderea copiilor cu dizabilități în anul 2021, pe grupe de vârstă (%)

Ponderea copiilor cu dizabilități în anul 2021, pe grade de dizabilitate (%)

Numărul copiilor cu dizabilități în anul 2021, pe localități

CONSTATĂRI:

Numărul copiilor în plasament planificat a fost la sfârșitul anului 2021 de 109 copii, în creștere cu 26,7% față de anii precedenți. Această evoluție s-a datorat creșterii numărului de copii cu părinți decedați din cauza COVID-19 care au necesitat măsuri de protecție.

În perioada 2019-2021, băieții din mediul rural din grupurile de vârstă 7-15 ani și 16-17 ani au prevalat în cadrul serviciilor de plasament planificat, datorită în special lipsei cunoștințelor și abilităților parentale de a face față comportamentului copiilor adolescenți și insuficienței serviciilor de suport în mediul rural.

Plasamentul de tip familial a fost predominant, având o pondere de peste 90% în anul 2021, în creștere progresivă cu 2,5 puncte procentuale față de anul 2020 și cu 8,1 puncte procentuale față de anul 2019. Numărul copiilor plasați sub tutelă/curatelă a fost de 4,5 ori mai mare față de cel al copiilor plasați în Asistență Parentală Profesionistă (APP).

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Informare și sensibilizare a populației cu privire la posibilitățile de angajare în funcția de asistent parental profesionist (2019-2021).
2. Formări continue furnizate asistenților parentali profesioniști în subiecte relevante legate de îngrijirea și educarea copiilor din plasament.
3. Ajutoare umanitare acordate copiilor din plasament planificat de tip familial (2021).
4. Suport informațional acordat pentru continuarea studiilor și orientării profesionale a absolvenților ciclului gimnazial din serviciile de plasament planificat (2021-2022).

Perspective:

1. Susținerea serviciilor de APP atât timp cât va fi necesar.
2. Implementarea programelor de dezvoltare și consolidare a competențelor parentale în mediul rural.
3. Continuarea activităților de suport informațional pentru continuarea studiilor și orientării profesionale a absolvenților ciclului gimnazial din serviciile de plasament planificat .
4. Implicarea copiilor din plasament în activități extra curriculare și de dezvoltare personală.

CONSTATĂRI:

La sfârșitul anului 2021, un număr de 333 de copii cu dizabilități se aflau în evidența Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei (2% din totalul copiilor din raion), în creștere cu 9,2% față de anul precedent și cu 3,7% față de anul 2019.

Cei mai mulți copii cu dizabilități au fost din mediul rural (8 din 10), băieți (6 din 10) și din grupa de vârstă 7-15 ani (6 din 10).

În ce privește gradul de dizabilitate, au predominat copiii cu dizabilitate severă (37%), urmați la mică distanță de copiii cu dizabilitate medie (34%).

Localitățile cu cei mai mulți copii cu dizabilități la nivelul anului 2021 au fost or. Sîngerei, Pepeni, Chișcăreni, Rădoaia, Alexandreni, Coșcodeni, Sîngerei Noi și Drăgănești.

ACȚIUNI:

Realizate:

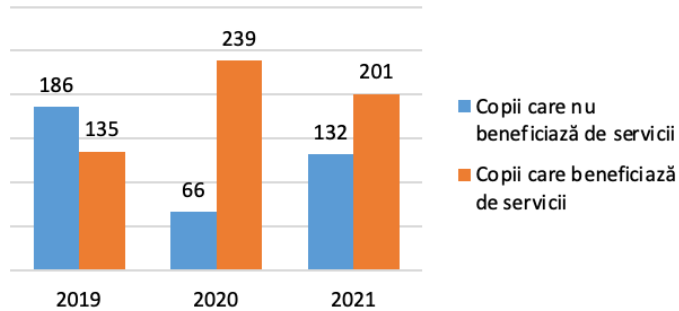
1. A fost efectuată evaluarea inițială și complexă a copiilor cu dizabilități severe din Lista de așteptare pentru serviciile de Asistență Personală în vederea acoperirii acestora cu servicii (pe parcursul anului 2021).
2. Extinderea cu 20 de unități a serviciilor de Asistență Personală prin realocarea resurselor financiare provenite din reorganizarea unui centru de zi, conform deciziei Consiliului Raional.

Perspective:

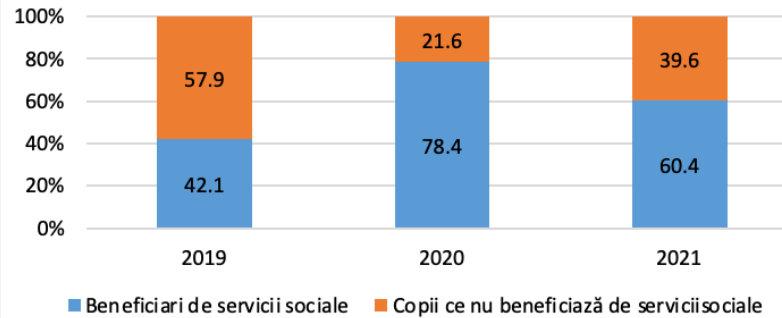
1. Mobilizarea de resurse din diverse surse extrabugetare, inclusiv din diasporă, pentru dezvoltarea de servicii sociale pentru copiii cu dizabilități în comunități.
2. Organizarea ședințelor de instruire cu actorii comunitari referitor la particularitățile copiilor cu dizabilități și prestarea serviciilor pentru această categorie de copii.
3. Ședințe de informare (în comunități) pentru părinți/îngrijitori care au copii cu dizabilități referitor la serviciile sociale, medicale și educaționale pe care le pot accesa.
4. Implicarea membrilor EMD în soluționarea cazurilor copiilor cu dizabilități prin oferire de suport informațional, medical, educațional.
5. Activități de mobilizare comunitară și a membrilor din diaspora pentru susținerea diferitor evenimente generice dedicate persoanelor/copiilor cu dizabilități.

Servicii sociale furnizate copiilor cu dizabilități

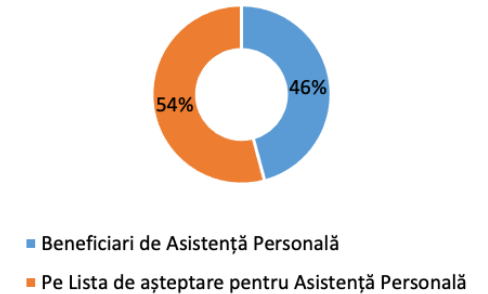
Numărul copiilor cu dizabilități și a celor beneficiari de servicii sociale, 2019-2021

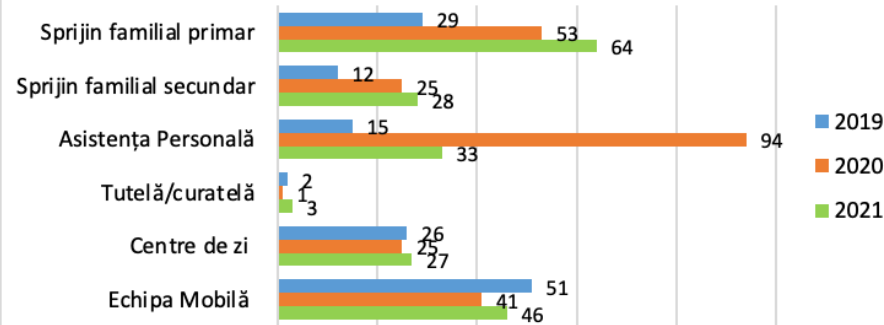
Ponderea copiilor cu dizabilități ce beneficiază de servicii sociale în total copii cu dizabilități, 2019-2021 (%)

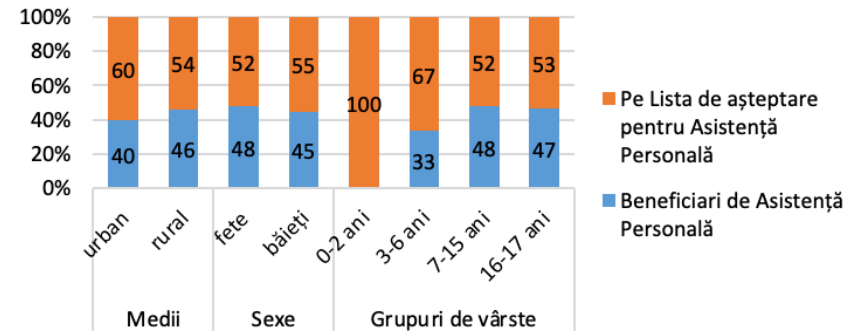
Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari de Asistență Personală în anul 2021 (%)

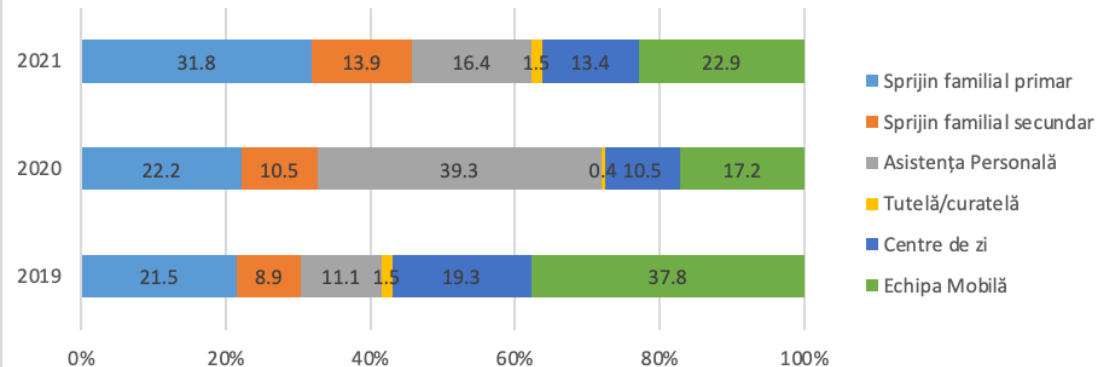
Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii sociale, pe tipuri de servicii, 2019-2021

Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari de Asistență Personală, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2021 (%)

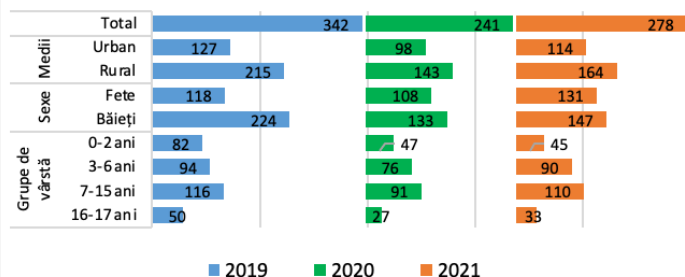

Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii sociale, pe tipuri de servicii, 2019-2021 (%)

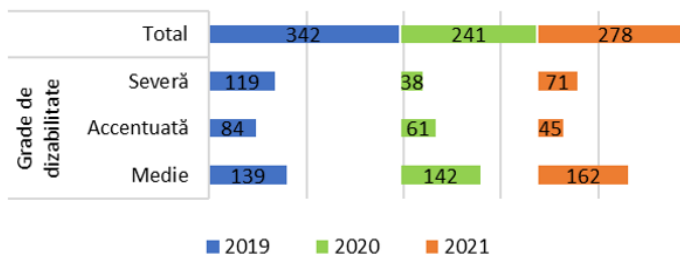

Servicii de reabilitare, inclusiv balneo-sanatorială, acordate copiilor cu dizabilități

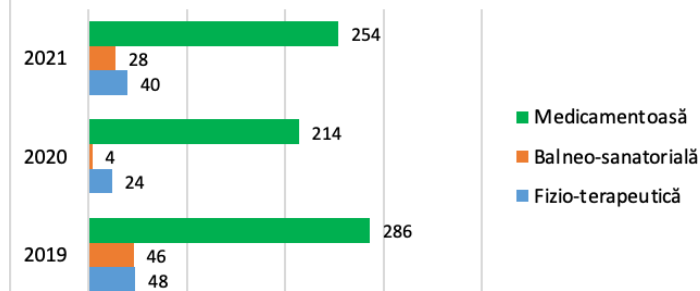
Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii de reabilitare, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

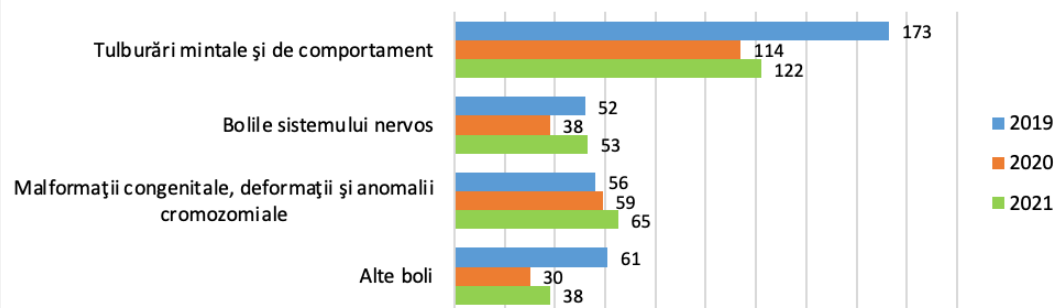
Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii de reabilitare, pe grade de dizabilitate, 2019-2021

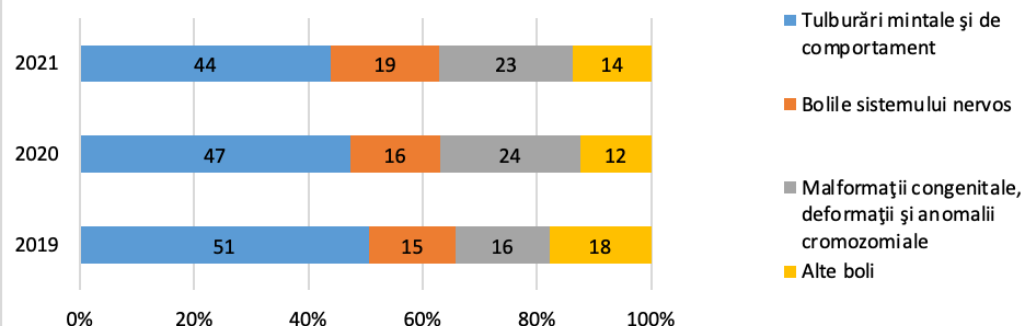
Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii de reabilitare, pe tipuri de reabilitare, 2019-2021

Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii de reabilitare, în funcție de tipul bolii, 2019-2021

Pondere copiii cu dizabilități beneficiari de servicii de reabilitare, în funcție de tipul bolii, 2019-2021 (%)

CONSTATĂRI:

Un număr de 201 copii cu dizabilități au beneficiat de servicii sociale în anul 2021, cu o evoluție neuniformă față de anii precedenți. Gradul de acoperire al acestora cu servicii sociale a fost în jur de 60%, ceea ce arată necesitatea extinderii în continuare a serviciilor pentru copii.

Cei mai mulți copii cu dizabilități (45,8%) au beneficiat pe parcursul anilor 2019-2021 de sprijin familial primar și secundar. Asistența Personală și serviciile acordate de către Echipa Mobilă au ocupat al doilea și, respectiv, al treilea loc în ierarhia serviciilor oferite acestor copii.

În anul 2021, gradul de acoperire al copiilor cu dizabilități cu servicii de Asistență Personală a fost de aprox. 46%. Situația a variat însă pe medii de reședință, sexe și grupe de vârste, cea mai mare acoperire cu servicii fiind înregistrată în cazul fetelor din mediul rural din grupele de vârstă 7-15 și 16-17 ani.

Raportul dintre numărul de copii beneficiari de servicii de Asistență Personală și cei aflați pe lista de așteptare a fost de aprox. 9 la 10.

La sfârșitul anului 2021 în evidența IMSP Spitalul Raional Sîngerei se aflau un număr de 278 copii cu dizabilități beneficiari de servicii de reabilitare, cu o evoluție neuniformă față de anii precedenți determinată de efectele pandemiei de COVID-19. Băieții din mediul rural în vârstă de 7-15 ani au beneficiat în mod prioritar de servicii de reabilitare, inclusiv balneo-sanatorială.

În funcție de gradul de dizabilitate, în cadrul serviciilor respective au predominat copiii cu dizabilitate medie (6 din 10), urmați de cei cu dizabilitate severă (3 din 10).

Serviciile de reabilitare medicamentoasă au prevalat pe parcursul perioadei analizate, fiind oferite, în medie, la cca 88% dintre copiii beneficiari de servicii de reabilitare. Copiii cu tulburări mintale și de comportament au constituit peste jumătate din beneficiarii serviciilor de reabilitare în anul 2021, în descreștere progresivă față de anii precedenți, în paralel cu creșterea celor cu malformații congenitale, deformații și anomalii cromozomiale și a celor cu boli ale sistemului nervos.

Gradul de acoperire al copiilor cu dizabilități din raion cu servicii de reabilitare a fost de aprox. 81%.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Exercițiu de verificare a concordanței evidențelor ținute de IMSP Spitalul raional Sîngerei și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei privind numărul de copii cu dizabilități, realizat cu suportul organizației „Salvați Copiii”, în scopul sporirii acoperirii acestora cu servicii sociale și de reabilitare (2019).

Perspectivă:

1. Ședințe comune cu medicii de familie/ asistenții medicali de familie pentru asigurarea continuității procesului de verificare a concordanței evidențelor privind numărul de copii cu dizabilități beneficiari de servicii sociale și de reabilitare și a celor care necesită aceste servicii.

2. Eficientizarea conlucrării cu Centrul Comunitar de Sănătate Mintală Sîngerei și cu Serviciul de Asistență Psiho-Pedagogică (SAPP) privind acordarea serviciilor specializate copiilor cu tulburări mintale și de comportament și îngrijitorilor acestora.

Această publicație a fost realizată cu sprijinul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul proiectului "Date pentru Impact (D4I)", implementat de Universitatea din Carolina de Nord, în parteneriat cu Palladium International, LLC; ICF Macro Inc.; John Snow Inc.; și Universitatea Tulane. Opiniile exprimate în această publicație nu reflectă în mod necesar cele ale USAID sau ale Guvernului Statelor Unite ale Americii. TR-22-490b D4I RO

